

NANCY ASTOR - MY TWO COUNTRIES¹

Onur YAMANER²

Constance Markievicz'in ilk kadın parlamenter olarak seçilmesine rağmen görüşleri (İrlanda Cumhuriyetçiliği) bahane edilerek parlamenter olması engellenince, Virginia doğumlu Nancy Astor Avam Kamarası'ndaki, diğer bir deyişle İngiliz Kadın tarihindeki, ilk kadın parlamenter oldu (1919). Astor, uzun yıllar sürecektir siyasi hayatının henüz başlarında doğduğu ülkede ve İngiltere'de yaptığı konferanslardaki konuşmaların önemli kısımlarını My Two Countries adlı eserinde topladı. Astor'un söylemleri daha en başından koyu bir Hıristiyanın savaşın yarattığı nefret ve milliyetçi (Bazı açılardan ırkçılık olarak algılanması pek mümkündür) duygular barındırdığı göze çarpmaktadır. Fakat Avam Kamarası'nın ilk kadın parlamenterleri olarak, dönemin ulusal ve uluslararası sosyal ve siyasi sorunlarına değindiği bu kitap, çok kimlikli bir kadının gözünden kadın hareketini okumamızı sağladığı için oldukça önemlidir.

“Kadın egemenliğiyle yönetilen bir dünyanın haricinde, erkeklerin yönettiği bir dünyadan daha kötü hiçbir şey düşünemiyorum – fakat bu ikisinin birlikteliğinin, (erkek ve kadın) ilerleyerek baskıya değil, adalet ve merhamet ve Hıristiyanlık öğretilerine bağlı adına layık bir medeniyet kuracağını görebiliyorum.”(Astor, 1923, s. 10) diye sözlerine başlayan Nancy Astor, *Benim İki Ülkem* adlı eserinde, Avam Kamarası'na – mutlak erkek yönetimine – seçilen ilk kadın parlamenterin siyaset arenasında nasıl karşılandığından, kadınların ondan beklentilerinden, statüsünün kendisine yüklediği sorumluluktan ve misyondan, kadınların oy kullanma hakkı elde edebilmesi için sürdürdüğü mücadelesi ve siyasete atılma girişimlerine dek birçok konu üzerine yorumlarda bulunuyor.

---

¹ Okurlar, My Two Countries adlı esere <http://archive.org/search.php?query=nancy%20astor> internet sayfasından ücretsiz olarak ulaşabilirler.

² Doktora Öğrencisi, Universitat de Valencia, Facultad de Ciencias Sociales Departamento de Sociología y Antropología Social, onurediperu@yahoo.co.uk

Astor'un İngiliz Parlamentosu'nda ilk kadın parlamenter (1919) olmanın doğurduğu zorluklara göğüs germesi ve sorumluluklarını sahiplenmesindeki en büyük destekçisi "Tuhaflar bir adamdı" (Astor, 1923, s. 4) diye betimlediği kocası Waldorf'tu. Kadınların değil Parlamento'da, fabrikada bile çalışmasına tahammül edemeyen bir toplumda Waldorf'un Plymouth yerel yönetimindeki çalışmalarında eşinin yardım ve fikirlerini alması ve eşini kamusal hayata dâhil etme çabaları dönemin şartları düşünüldüğünde oldukça az rastlanır bir durumdu. Ayrıca Astor, temsil ettiği kesimin siyasi bir geçmişinin olmamasından kaynaklanan yüksek beklentinin ve ilk olma durumunun kendisini İngiliz kadın siyasi tarihinde bir simgeye dönüştürdüğünün farkındaydı. Bu ilk olma durumu sebebiyle; Astor'un üslubu, eylemleri ve çalışmaları kadınlar için oldukça önemliydi. Söylemlerindeki temel vurgu; kadının siyaset hayatında daha aktif olması ve erkeklerin, kadınlara asırlar önce çizdiği sınırların kadınlar tarafından aşıldığı ve kadınların başka bir statüye geçiş süreci yaşadığını erkeklerin kabullenmek zorunda oluşlarıydı. Söylenmesi gerekenleri söylerken ustalıklarla kullandığı dil sayesinde Astor, gerektiğinde talepkâr, eleştirel ve sorgulayıcı, gerektiğinde ise bütünleştirici bir karaktere bürünmüştü. "Erkeklerin bizim merhametimizi ödünç almaları gerektiğini ve bizim de onların adaletini kullanmamız gerektiğini" (Astor, 1923, s. 11) ifadesi, kadın ve erkek arasındaki yaratılış farklılığına değinirken bunu bir ayrıştırıcı unsur olarak değil, aksine birbirlerinde tamamlamaları gereken eksiklikleri olarak yorumlayışını gösteriyordu. Ayrıca, "Bizler yeni süpürgeleriz [siyaset alanında]. Bakalım doğru yerleri süpürecek miyiz?" cümlesi, Astor'un kadın sorununa hangi pencereden baktığına dair bazı ipuçları veriyordu. Özellikle, kadını tanımlarken kullandığı *süpürge* kelimesi, kadının geleneksel rolüne bir atıf mıydı? Kadınları desteklerken toplumdaki kadın algısını çağrıştıran bir sembol kullanması, kadınları siyasete adapte etme eğiliminden, denge politikası uygulamaya çalışılmasından mıydı? Yoksa kadının peşinden koştuğu, elde etmek için çok çaba sarf ettiği ve şüphesiz ki hak ettiği, değişmeye başlayan yeni hayatının ve sahip olduğu yeni statüsünün; temel toplumsal değer ve görevlerini olumsuz yönde etkilememesi gerektiğini bir kez daha kadına hatırlatma ihtiyacından mı kaynaklanıyordu?" (Yamaner, 2014, s. 148). Özetle, Birinci Dünya Savaşı yıllarında kadınlara yönelik yapılan annelik vurgusu ve kadınlar; "İngiliz Milleti'nin gelecek nesillerini yetiştirenlerdir." gibi göndermelerin etkisi, Muhafazakâr Parti'nin bir mensubu olması, radikal söylemlerinin kadın hareketini olumsuz etkileyebileceğini düşünmesi, dindar kimliği gibi faktörler Astor'un düşüncelerinin şekillenmesini etkilemiş

olabilirdi.

Astor, Kadın Seçmenler Federasyonu'nun davetlisi olarak Amerika'da katıldığı toplantılarda kadın sorununa, sadece yerel değerlerle yaklaşmadığının altını çizirken, kendisini İngilizce konuşan toplumları birbirine bağlayan bir sembol olarak gösteriyordu. Astor'un, Amerika doğumlu bir kadın olarak İngiliz Parlamentosu'na girmiş olması ve Atlantik'in iki kıyısını da vatanı olarak görmesi, kendisine verdiği ya da kendisinde gördüğü simgesel kimliğinin oluşmasında önemliydi. Fakat Astor'un böyle hissetmesi için; İngiliz Parlamentosu'na girmesinden, bir İngiliz Parlamento üyesi olarak Amerikalı kadınlar tarafından iyi karşılanmasının yarattığı memnuniyetten ve aynı dili konuşuyor olmaktan daha fazlası olmalıydı. Astor'un penceresinden hem İngiltere hem de Amerika, hukuk temelleri üzerine inşa edilmiş iki ülke olarak görünüyordu. İngiliz halkının, İngiltere'de asırlar önce insan hakları uğruna verdiği mücadelenin ve ödediği bedellerin bir başka örneğinin Amerika'da da yaşanmış olması onun nazarında bu iki ülkeyi diğerlerinden ayıran en belirleyici özellikti. Her zaman en iyiyi ve en doğrusunu yapmaya çalışan iki ülkesi olduğuna inandığından kendini çok şanslı gören Astor, bu düşüncelerini desteklemek üzere sıkça tarihi referanslara başvurmuştu. Astor'un kutsal üçlemesine göre; "Hukuk – kanun, hümanizm ve Hıristiyanlık öğretileri bir devleti ideal bir devlet yapar." (Astor, 1923, s. 77) diyen Astor, gerek İngiltere'nin gerek ise Amerika'nın, devlet yapısında bu özellikleri bulundurduğunu düşünüyordu. Örneğin; Amerika'nın temellerini anlatırken; "Kıtayı bulan Christopher Columbus'tu fakat ülkenin temellerini kanunlar çerçevesinde atanlar İngilizlerdi." derken bir başka konuşmasında, İngiliz krallarının on üçüncü yüzyılda [Magna Carta'yı işaret ederek] gördüğünün farkına Alman İmparatorunun (Kaiser) ancak 1918 yılında vardığını vurguluyordu (Astor, 1923, s. 55). İngiltere'nin hukuk merkezli ve özgürlükçü siyasi yaklaşımını övmesinin yanı sıra, Almanya'yı Büyük Savaş'ın sorumlusu olarak lanse ediyordu. Bu konudaki düşüncelerini dile getirirken bazen sertleşen üslubuyla, Almanya'nın adını telaffuz etmeden (Belirtmesine gerek yoktu) "En çok nefret edilen millet en ağır şekilde mağlup edildi." derken sanki Almanya'ya olan nefretini kusuyordu. Savaşın dünya nüfusunun çok büyük bir kısmını olumsuz yönde etkilemesi ve maddi manevi verilen ağır kayıpların şiddetli toplumsal travmalara yol açması, Astor'un Alman düşmanlığını pekiştirmişti. Kapanması çok uzun yıllar alacak ve belki de her şeye rağmen hiçbir zaman kapanmayacak yaraları açan, böylesine büyük bir savaşın tekrar yaşanmaması için verilecek her türlü

mücadele insanlığın iyiliği için atılacak bir adımdı. Astor'un reçetesi hazırды: Barışa inanan, özgürlükçü halkların Hıristiyanlık değerleri çerçevesinde kurdukları devletlerin işbirliğiydi. Burada kimi kastettiği oldukça açıktı. Ona göre; İngiltere de Amerika da idealleri olan ve bu idealleri insanlığın yararları doğrultusunda gerçekleştirecek ve uygulayacak ülkelerdi. Aslında Anglo – Saxon kültürüne ve ideolojisine tüm kalbiyle inanan Astor'un neredeyse bütün evrensel doğruları Amerika ve İngiltere'nin tekeline görmesi çok da şaşırtıcı bir durum değildi. Diğer yandan Astor, *Benim İki Ülkem* adlı kitabında yer verdiği konuşmalardan anlaşıldığı üzere, iki ülkeye karşı eşit mesafede durmaya özen göstermiş ve bir anne edasıyla iki kardeş arasındaki anlaşmazlık ve önyargıların önüne geçmeye çabalamıştı. Avrupa basınında gösterilmeye çalışıldığı gibi Amerika'nın kaçakçılarında, içki müptelası kadın topluluğundan ve sinema skandallarından ibaret olmadığına ayrıca İngiltere'nin açgözlü ve insafsız bir canavar olduğu gibi Amerika'da yapılan bazı temelsiz iddiaların gerçeği yansıtmadığına ve bunların, iki kardeşin arasını açacak yaklaşımlar olduğuna inanıyordu.

Kadınlar, toplumu ilgilendiren ve dolayısıyla kendilerini ilgilendiren sosyal, ekonomik ve siyasi her gelişmeyi takip etmek ve alınacak kararlarda söz sahibi olmak istiyorlardı. Sonuçta, toplum bir bütündü ve erkeklerin aldığı kararlar sadece erkekleri etkilemiyordu. Bunun en açık örneği ise savaş yıllarıydı. İngiltere dokuz yüz bin askerini savaşta kaybettiğinde; kadınların bir kısmı dul kalıp, bir kısmı babasını, kardeşini veya her ikisini birden kaybedip büyük acılarla sınanmalarına rağmen, erkeklerine özveriyle destek olmuşlardı ve bunu unutmamak gerekirdi. Bu yüzden kadınların politikada var olması bir olasılık değil; gereklilikti. Avam Kamarası'na bir *süpürge*nin girmesi diğer *süpürgeler* için değişimin başlangıcıydı. Bu gelişme sayesinde, sahneyi en arkadan bile göremeyen kadınlar, daha ön sıralara oturma fırsatı bulacaklardı. Ottawa'daki konuşmasında Astor, “Kadınlar siyasette yeniler fakat acı çekme konusunda tecrübelilerdir”(Astor, 1923, s. 72) diyerek, kadının politikada kat edeceği uzun bir yolu olduğunu ve bu yolu yürürken, çektiği acıların ona yol göstereceğine inandığını belirtmişti.

Özetle, Astor bir aylık Amerika gezisinde New York, Baltimore, Washington, Philadelphia, Virginia, Chicago ve hatta Kanada'nın Ottawa şehri de dâhil birçok yeri ziyaret edip kırktan fazla toplantıda konuşma yapmıştı. Astor, savaş ve savaşın halklara olumsuz etkisi, temel insani değerler, kadın hakları, Amerika ve İngiltere'nin devlet politikaları ve ilişkileri gibi siyasi ve beşeri konulara değinmiş, fakat acı savaş hatıralarının tazeliğinin de

etkisiyle neredeyse sunduğu her bildirinin ana teması dünya barışının sağlanması ve korunması, barış için verilecek mücadele ve herkesin payına düşen sorumluluklar olmuştur. Barış konusunda kendisini “Ben bir lider, bir general veya bir devlet başkanı değilim fakat bir savaşçıyım, özellikle barış için savaşıldığında”(Astor, 1923, s. 117) sözleriyle ifade eden Astor, kitabını daha önce defalarca bahsettiği Amerika ve İngiltere'nin Hıristiyanlık temelleri üzerine inşa edilecek bir medeniyet için verdikleri mücadele ve bu medeniyetin barış için taşıdığı önemi vurgulayarak bitirmiştir.

Kaynakça

- Astor, N. (1923). *My Two Countries*. New York: Doubleday Page & Company
- Yamaner, O. (2014). *Birinci Dünya Savaşı'nda İngiliz Kadını Üzerine Bir İnceleme: Savaşın İngiliz Kadınının Hayatına Etkisi*. Dumlupınar University Journal of Social Sciences, 42, 145 – 150.